

Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Brabant-Noord (de burgemeester van Den Bosch)

Datum: 3 maart 2011

Rapportnummer: 2011/076

Klacht

Verzoekster klaagt over het optreden van politieambtenaren van het regionale politiekorps Brabant-Noord in haar woning, in de nacht van 21 op 22 februari 2009. Verzoekster klaagt er met name over dat de politieambtenaren zonder toestemming haar woning zijn binnengekomen en dat zij geweld tegen haar hebben gebruikt waardoor zij letsel heeft opgelopen. Ook klaagt verzoekster erover dat zij onnodig is geboeid en vastgehouden door de politieambtenaren.

I. Algemeen

1. Tijdens carnaval in de nacht van 21 op 22 februari 2009 gaat het inbraakalarm af bij verzoekster thuis. Het lukt verzoekster niet om het alarm uit te krijgen en op het alarm komen drie politieambtenaren af. Twee politieambtenaren gaan na korte tijd weg en één politieambtenaar blijft bij verzoekster achter om haar te helpen het alarm uit te zetten.
2. Na enige tijd gaat het alarm eindelijk uit. Omdat verzoekster twee hondjes heeft die in het tumult naar buiten zijn gegaan, roept de ene politieambtenaar zijn twee collega's terug om de hondjes te vangen. De twee politieambtenaren R. en Z. komen terug maar het blijkt dat de hondjes al binnen zijn.
3. Weer enige tijd later krijgen de twee politieambtenaren een melding van een overval op het adres van verzoekster en zij gaan weer terug naar verzoeksters woning.
4. Verzoeksters is haar telefoon kwijt en heeft daarom met het alarmnummer gebeld, maar er is geen sprake van een overval.
5. Op een gegeven moment wil verzoekster dat de politieambtenaren haar huis verlaten. De politieambtenaren weigeren echter te vertrekken.
6. De politieambtenaren schakelen vervolgens de hulp in van twee collega's, politieambtenaren I. en W.
7. Na de komst van de twee andere collega's belandt verzoekster op de grond en krijgt zij de handboeien om.
8. Verzoekster klaagt over pijn in haar arm en schouder en er komt een arts vanwege verzoeksters geestestoestand. De arts constateert geen bijzonderheden aan verzoeksters arm of schouder en zij maakt een inschatting dat verzoekster vanwege haar geestestoestand opgenomen moet worden. Vervolgens schakelt zij de crisisdienst van de Geestelijke gezondheidszorg (GGZ) in.
9. Omdat de arts inschat dat verzoekster opgenomen moet worden, schakelt politieambtenaar Z. de dierenambulance in die de hondjes van verzoekster onderbrengt in

een asiel.

10. Na enige tijd komt er een verpleegkundige van de GGZ en vlak daarna ook een psychiater. De psychiater vindt een gedwongen opname niet noodzakelijk. De politieambtenaren zijn daar verbaasd en teleurgesteld over, ze zijn van mening dat verzoekster in deze toestand niet alleen thuis kan blijven. Ze stellen haar daarom voor de keuze om vrijwillig te worden opgenomen of dat ze aangehouden wordt voor geweldpleging tegen politieambtenaren en meegaat naar het politiebureau. Verzoekster kiest dan toch voor vrijwillige opname en ze gaat samen met de verpleegkundige met een taxi naar het ziekenhuis.

11. In het ziekenhuis heeft verzoekster een gesprek met een psychiater. Ook deze psychiater constateert dat er geen grond voor gedwongen opname is en ze besluiten samen dat verzoekster een nachtje blijft om bij te komen omdat ze alleen woont. Verzoekster blijft klagen over haar schouder en ze wordt nagekeken op de eerste hulp door een arts. Haar schouder blijkt uit de kom te zijn en diezelfde dag wordt verzoekster nog geholpen aan haar schouder.

12. Verzoekster is van mening dat de politieambtenaren huisvredebreuk hebben gepleegd, buitenproportioneel geweld tegen haar hebben gebruikt, haar medische zorg hebben onthouden en haar twee hondjes zonder toestemming door de dierenambulance hebben laten afvoeren. Zij dient op 3 maart 2009 een klacht in bij de politie. De korpsbeheerder verklaart alle klachten op 1 juli 2009 ongegrond.

13. Verzoekster is het hier niet mee eens en zij dient op 17 december 2009 een klacht in bij de Nationale ombudsman.

II. Verklaring verzoekster

1. Verzoekster stelt dat het haar die nacht niet gelijk lukte om het alarm uit te zetten waarschijnlijk als gevolg van een slaappil die zij kort daarvoor heeft ingenomen. Verzoekster heeft wat inslaapproblemen omdat haar jongste zus ongeveer vijf weken daarvoor is overleden. In verband met het afgaan van het alarm gaan drie politieambtenaren, J., R. en Z. haar huis in en uit. Uiteindelijk zet verzoekster zelf het alarm uit en haalt haar hondjes naar binnen die politieambtenaar J. in de tuin had gelaten zodat het alarm niet steeds opnieuw werd geactiveerd.

2. Kort na het vertrek van de politieambtenaren, kan verzoekster haar huissleutels en haar draagbare huistelefoon niet vinden. Zij belt daarom met het alarmnummer om erachter te komen of een van de politieambtenaren haar sleutels en haar telefoon heeft gezien.

3. Vervolgens komen politieambtenaren R. en Z. weer bij verzoekster aan de deur. Zij laat ze niet binnen, maar de politieambtenaren dringen tegen haar wil haar huis binnen. Politieambtenaar R. jaagt verzoekster achterwaarts door de kamer. Hij duwt met zijn vuist

tegen verzoeksters borst totdat zij struikelt en valt, terwijl hij schreeuwt dat verzoekster hen van diefstal beschuldigt. Verzoekster wordt bang van de politieambtenaren en wil dat ze weggaan, maar de politieambtenaren weigeren haar huis te verlaten. Politieambtenaar R. schreeuwt tegen verzoekster dat ze hulp wilde en die nu zal krijgen ook.

4. Even later laten de politieambtenaren tegen verzoeksters wil nog twee politieambtenaren naar binnen, de politieambtenaren W. en I. Na het arriveren van deze versterking, gaan de politieambtenaren met z'n vieren om verzoekster heen staan, tegen haar lichaam aan. Politieambtenaar I. daagt verzoekster uit om zich te verzetten. Hij zegt tegen verzoekster: "Wou je ons weg hebben? Hier zijn we, zet ons maar uit je huis!" Verzoekster doet haar armen omhoog om de politieambtenaren van haar lijf te weren. Politieambtenaar I. noemt dat geweldpleging tegen de politie waarop hij verzoeksters voeten onder haar vandaan schopt. De politieambtenaren werpen verzoekster vervolgens met grof geweld tegen de grond om haar de handboeien om te doen. Dit terwijl verzoekster een oudere vrouw is, een zestigplusser, klein van stuk en op dat moment tamelijk weerloos door de slaapmedicatie.

5. De politieambtenaren hebben veel geweld toegepast dat blijvend letsel tot gevolg heeft voor verzoekster. Verzoeksters schouder wordt die nacht ontwricht (anterieure schouderluxatie) en er ontstaat oogletsel (maculagat). Het kapsel dat de schouder in de kom moet houden blijkt later helemaal afgescheurd te zijn waardoor verzoekster uiteindelijk aan haar schouder geopereerd moet worden. De schouder zal altijd een zwakke plek blijven. Verzoekster wordt met haar oog in een politiejas gedrukt waardoor oogletsel ontstaat. Ondanks twee operaties blijft het zicht van verzoekster beperkt aan haar rechteroog tot 20 %. Verzoekster wordt de hele nacht vastgehouden door de politieambtenaren in haar eigen huis tot half acht 's morgens. De handboeien blijven de hele nacht om, ondanks de ontwrichte schouder van verzoekster en de door haar stelselmatig aangegeven pijnklachten.

6. Verzoekster is van mening dat de politieambtenaren met vooropgezette bedoelingen verzoekster neerzetten als een merkwaardige karikatuur. Verzoekster is ervan overtuigd dat deze belachelijke schets van een agressieve en psychotische woesteling er toe dient om hun buitenproportioneel grove handelen te verbloemen en te legaliseren. Politieambtenaar R. beweert vlak voor de komst van de psychiater dat ze niet bang zijn voor een klacht, omdat ze elkaar toch de hand boven het hoofd zullen houden. Verzoekster stelt dat R. daarmee aangeeft dat hij weet dat er iets onrechtmatig en onomkeerbaars is gebeurd en dat ze daar ook gecorrumpeerd mee om zullen gaan.

7. Volgens verzoekster blijkt uit de verklaringen van de politieambtenaren geen duidelijke reden voor het boeien van verzoekster. Het is voor verzoekster niet duidelijk waarom zij de handboeien om kreeg. Politieambtenaar W. noemt het bijten van verzoekster als reden terwijl haar collega I. verklaarde dat verzoekster tijdens het omdoen van de handboeien gebeten zou hebben. Verzoekster is ervan overtuigd dat het in de boeien slaan een

wraakactie was. Nadat politieambtenaar I. buiten is voorgelicht door zijn collega R., gaat hij naar binnen en slaat hij verzoekster direct in de boeien. I zegt daarna: "Zo doen we dat met lastige klantjes zoals jij." Het is voor verzoekster ook niet duidelijk geworden waarom het boeien zo hardhandig moest gebeuren zodat letsel aan verzoeksters schouder, oog en vele bloeduitstortingen ontstonden.

8. Verzoekster vindt het vreemd dat politieambtenaar W. geen aangifte heeft gedaan van het bijtincident als verzoekster haar daadwerkelijk heeft gebeten. Ook is geen enkel bewijsmateriaal hiervan vastgelegd. Als er gebeten zou zijn terwijl de handboeien werden omgedaan, kan dat natuurlijk niet de reden voor het boeien zijn. Bovendien heeft collega I. volgens verzoekster niets van het bijten gemerkt terwijl hij het dichtst in de buurt van W. was.

9. De politieambtenaren verklaren dat verzoekster fysiek geen partij voor hen was. Toch moet verzoekster met veel geweld de handboeien om krijgen en moet dat zo de hele nacht blijven. Verzoekster is van mening dat zij inderdaad geen partij was voor de politieambtenaren. Ze is 61 jaar oud en 158 cm lang. Daarbij reageert zij ook nog eens traag die nacht omdat ze een slaappil dormicum heeft ingenomen. Dit middel werkt rustgevend, kalmerend en spierontspannend.

10. Pas nadat verzoekster in de handboeien is geslagen raakt zij wel overstuur en schreeuwt ze van de pijn, maar ook toen was ze geen gevaar voor zichzelf en ook niet voor de politieambtenaren. Behalve verzoekster zelf is er die nacht verder niemand gewond geraakt.

11. Verzoekster is die nacht verdrietig en bezorgd om haar hondjes die ze niet meer mag zien. Ze ziet op een gegeven moment politieambtenaar R. met de sleutels naar achteren verdwijnen en ze hoort haar hondjes daarna ook niet meer.

12. Haar vragen worden niet beantwoord, maar ze moet wel vele vernederingen doorstaan van met name politieambtenaar R. Pas tegen half acht in de ochtend, vlak voor hun vertrek, hoort verzoekster van politieambtenaar Z. dat de hondjes zonder haar toestemming door de dierenambulance zijn vervoerd naar het asiel.

13. Verzoekster is ervan overtuigd dat het hele politieoptreden een strafmaatregel was omdat zij het waagde de politieambtenaren de toegang tot haar huis te weigeren en omdat ze hen beschuldigd zou hebben van diefstal.

14. Voor verzoekster is het die nacht wel duidelijk dat er iets goed mis is met haar schouder en arm. Ze geeft dan ook constant aan dat ze pijn heeft aan haar schouder en arm. Drie politieambtenaren bevestigen in hun verklaring dat verzoekster klaagt over pijn aan haar schouder en arm.

15. Toch hebben de politieambtenaren geen actie ondernomen en haar medische zorg onthouden. Er is wel een huisarts geweest, maar die heeft helemaal niet naar verzoeksters schouder en arm gekeken. Daar kwam de huisarts ook niet voor. Zij kwam voor een geestelijk gestoorde, dolgedraaide vrouw. Zo was het de arts door de politieambtenaren meegedeeld. De politieambtenaren hebben de arts niets verteld over verzoeksters pijnklachten. Toen de psychiater aanwezig was en de politieambtenaren verzoekster voor de keus stelden mee naar het bureau of een vrijwillige opname, heeft verzoekster maar snel ingestemd met de "vrijwillige" opname om zo toch zo snel mogelijk in het ziekenhuis terecht te komen en aan haar schouder geholpen te worden.

16. Volgens verzoekster is politieambtenaar R. de ergste agressor geweest. Hij pakt die nacht verzoekster zowel fysiek als verbaal aan. Terwijl verzoekster geboeid aan zijn voeten ligt, sneert hij naar verzoekster dat ze toch allemaal collega's zijn, die elkaar de hand boven het hoofd zullen houden.

17. Verzoekster is van mening dat politieambtenaar Z. al vanaf het begin op een respectloze manier over haar spreekt. Op een bandopname waar een gesprek is opgenomen tussen Z. en de meldkamer is te horen hoe hij zegt dat verzoekster niet 'spoort' en dat de GGZ daar naar toe moet. Dit is nog voordat hij verzoeksters huis binnendringt. Dus hij was al eerder van plan om in verzoeksters huis te blijven en de GGZ te waarschuwen.

18. Verzoekster vindt het vreemd dat politieambtenaar W. zich niets meer kan herinneren van de val en wie de handboeien heeft omgedaan.

19. Alle hulpverleners die in die nacht bij verzoekster thuis komen worden op een brutale en doortrapte manier door de politieambtenaren R. en Z. eerst apart genomen en bewerkt voordat ze verzoekster te zien krijgen.

20. Die nacht zijn verzoeksters schouder en oog blijvend beschadigd. Verzoekster is aan haar schouder geopereerd, maar de schouder blijft een zwak punt. Verzoekster is ook twee keer geopereerd aan haar rechteroog, maar dat heeft geen verbetering opgeleverd.

21. Door het buitensporige optreden van de politieambtenaren voelt verzoekster zich niet meer veilig in haar eigen huis en door de lichamelijke problemen die ze aan het optreden heeft overgehouden kan ze waarschijnlijk ook niet meer lang in haar huis blijven wonen. De politieambtenaren hebben geheel onnodig de kwaliteit van verzoeksters leven flink ingeperkt.

III. Verklaringen van de betrokken politieambtenaren

De verklaringen die de betrokken politieambtenaren in het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman en de interne klachtbehandeling hebben afgelegd, houden samengevat het volgende in.

1. In de nacht van 21 op 22 februari 2009 gaan de politieambtenaren R. en Z. drie keer naar verzoeksters woning. Als de politieambtenaren de eerste keer bij verzoekster thuiskomen in verband met het afgaan van het alarm is verzoekster al in de war. Politieambtenaar R. zegt tegen verzoekster dat zij van de politie zijn en hij vraagt haar of ze de deur open wilde doen, maar verzoekster kijkt hem alleen aan en loopt weg. Na een tijdje wil ze wel de deur open doen, maar dan kan ze de sleutels niet vinden. Verzoekster weet ook niet hoe ze het alarm uit moet krijgen.
2. De tweede keer zijn de twee politieambtenaren alleen kort bij verzoekster om haar hondjes naar binnen te laten.
3. Als de politieambtenaren de derde keer bij verzoekster komen doet zij na het aanbellen gelijk de deur open. Ze zegt dat ze haar telefoon kwijt is en ze loopt de woning in, terwijl ze de deur open laten staan. Omdat verzoekster enigszins verward overkomt, lopen de politieambtenaren verzoekster achterna haar woning in. Verzoekster herkent de politieambtenaren niet. Ze blijft praten en ze vertelt dat hun collega's eerder langs zijn gekomen, terwijl zij dat zijn geweest. Verzoekster vraagt de politieambtenaren ook waarvoor ze komen. Ze zegt dat de chef van de politieambtenaren haar telefoon heeft gestolen, terwijl die telefoon gewoon op tafel blijkt te liggen.
4. Volgens de politieambtenaren is verzoekster duidelijk in de war. Ze vertelt dat haar zus zelfmoord heeft gepleegd en dat ze het zelf ook niet meer ziet zitten. De politieambtenaren vinden het vanaf dat moment niet meer verantwoord om haar alleen te laten. Ze vragen verzoekster naar haar huisarts, maar dat weigert ze te zeggen. Ze wordt boos en ze vraagt de politieambtenaren naar hun legitimatie. Omdat verzoekster niet wil zeggen wie haar huisarts is, nemen de politieambtenaren contact op met de huisartsenpost om een arts te laten komen.
5. Verzoekster raakt ondertussen steeds meer geëmotioneerd en ze probeert de politieambtenaren naar buiten te krijgen. Ze zoekt voornamelijk de confrontatie op met politieambtenaar R, zowel fysiek als verbaal. Ze slaat en ze duwt hem richting de voordeur, waarbij hij haar dan licht van zich afduwt om voldoende ruimte tussen hen te houden. R. is de jongste en volgens verzoekster is hij maar een 'broekie'. Ze probeert hem gelijk al naar buiten te krijgen maar politieambtenaar Z. is niet van plan om met verzoekster in haar toestand alleen in het huis te blijven. Later wil zij ze allebei weg hebben. Verzoekster gaat op een gegeven moment helemaal door het lint waarbij ze met haar hoofd tegen de muur bonkt. De politieambtenaren weten niet goed wat ze ermee aan moeten. Het is carnaval en alle cellen zijn vol. Ze kunnen haar niet meenemen en ze moeten wachten op de arts. Z. staat op het punt om verzoekster dan al de handboeien om te doen, maar ziet daar toch van af omdat hij medelijden met verzoekster heeft die duidelijk in de war is. De politieambtenaren besluiten dan om een vrouwelijke collega erbij te vragen in de hoop dat zij wat rust kan brengen.

6. Politieambtenaren I. en W. krijgen vervolgens een melding over een vrouw in een woning die niet rustig te krijgen is en er wordt verzocht om hun assistentie. Ook wordt gevraagd of ze de aldaar aanwezige collega R. kunnen vervangen omdat hij als een rode lap op een stier op de vrouw in kwestie zou werken.

7. Als I. en W. bij het huis van verzoekster aankomen, staat de voordeur open en horen zij verzoekster onophoudelijk op monotone toon roepen "Eruit, eruit." Politieambtenaar W. loopt vervolgens de woning in en op hetzelfde moment loopt politieambtenaar R. naar buiten. R. vertelt aan I. dat de vrouw is doorgedraaid en dat hij hoopt dat ze wat rustiger wordt nu hij naar buiten is gegaan. Ook licht politieambtenaar R. zijn collega I. verder in over de stand van zaken. I. gaat vervolgens ook naar binnen, terwijl R. buiten blijft.

8. Verzoekster richt haar agressie op dat moment vooral op politieambtenaar W. Verzoekster is erg verward en door het dolle heen.

9. Politieambtenaar Z. verklaart dat verzoekster politieambtenaar W. aanvalt en daarbij W. in de vinger bijt. Volgens Z. ontstaat er dan een worsteling tussen die twee. Op dat moment springen hij en I. er tussen, waarbij verzoekster ook slaande bewegingen naar I. maakt en hij mogelijk ook is geraakt. Tijdens deze worsteling is het mogelijk dat verzoekster is gevallen, maar het kan ook zijn dat verzoekster vanwege het verzet dat zij bood, naar de grond is gebracht waar haar de handboeien worden omgedaan, aldus politieambtenaar Z.

10. Politieambtenaar R. hoort zijn collega W. wel 'au' roepen, maar hij ziet niet precies hoe verzoekster en de politieambtenaren op de grond terecht zijn gekomen omdat hij buiten staat.

11. Politieambtenaar W. verklaart dat haar komst als vrouwelijke collega helemaal niet kalmerend op verzoekster werkt en dat zij gelijk al in de hal een klap van verzoekster in het gezicht krijgt. W. pakt daarop verzoekster bij de polsen en zegt tegen haar: "dat doen we zo niet mevrouw." Verzoekster gaat daarop schelden en schreeuwen en maakt ook schoppende bewegingen onder andere in de richting van W. Volgens W komt verzoekster plotseling naar voren en bijt ze W. in haar rechter onderarm wat veel pijn veroorzaakt. W. trekt verzoekster aan de haren zodat ze loslaat. Meteen daarop worden bij verzoekster de handboeien omgedaan. W. kan zich niet herinneren wie dat precies heeft gedaan en ze weet ook niet meer of verzoekster daarbij is gevallen. Het kan zijn dat W. nogal verrast was door de beet en het zich daarom niet kan herinneren. W. heeft geen aangifte van mishandeling gedaan tegen verzoekster vanwege verzoeksters geestestoestand op dat moment en verzoeksters leeftijd. W. heeft met verzoekster te doen en is van mening dat verzoekster meer gebaat is bij een opname in een psychiatrisch ziekenhuis.

12. Politieambtenaar I. verklaart dat zowel hij als zijn collega W. klappen kregen van verzoekster en dat verzoekster door het dolle heen is. Daarom wordt op dat moment

besloten om verzoekster de handboeien om te doen voor hun en voor verzoeksters veiligheid. I. pakt verzoekster bij de linkerarm en doet haar een handboei om en W. pakt haar ook vast. Verzoekster wil zich lostrekken waarop zij naar achteren loopt, struikelt en valt. Ze sleurt I., die de handboei om verzoeksters linkerpols vastheeft, en W. mee in haar val. I. valt gedeeltelijk op de trap en gedeeltelijk op verzoekster. Tijdens deze val bijt verzoekster W. in haar arm. Als ze met z'n drieën op de grond liggen, doet I. ook de rechter handboei bij verzoekster om. Op het moment dat I. verzoeksters linkerarm naar achteren brengt om die op de rug te koppelen aan verzoeksters rechterarm, schreeuwt zij het uit van de pijn.

13. Alle politieambtenaren verklaren dat verzoekster ook daarna blijft schreeuwen dat ze pijn aan haar linkerarm heeft. Ze constateren echter geen onregelmatigheden aan één van verzoeksters armen. Verzoekster klaagt dan weer wel en dan weer niet over pijn aan haar linkerarm en schouder en verzoekster zegt dat ze reuma heeft. De huisarts heeft ook naar verzoekers arm en schouder gekeken, maar ook die constateert niets afwijkends.

14. Volgens de politieambtenaren is het niet uitgesloten dat het letsel aan verzoeksters schouder door de val is veroorzaakt. Toen zij viel had I. immers de helft van de handboei vast, terwijl de andere helft om verzoeksters linkerpols zat. Het is ook mogelijk dat verzoekster al eerder het letsel aan haar schouder had. In ieder geval kan het nooit zijn veroorzaakt door het naar achteren brengen van de armen omdat dit met gepast geweld is gebeurd.

15. Die nacht is er geen andere mogelijkheid meer dan om verzoekster de handboeien om te doen. Verzoekster blijft de politieambtenaren aanvallen en gaat ook nog eens bijten.

16. Omdat verzoekster klaagt over pijn aan haar arm en schouder, doen de politieambtenaren de handboeien aan de voorzijde. Verzoekster gaat echter steeds staan, rondlopen en blijft wild doen, zodat de politieambtenaren geen keus hebben dan de handboeien weer op de rug te doen.

17. Als de huisarts er is, gaan politieambtenaren I. en W. weer weg en R. en Z. blijven met verzoekster in de woning. De huisarts sluit een gedwongen opname niet uit en schakelt de crisisdienst van de GGZ in. In verband met de waarschijnlijke opname schakelen vervolgens de politieambtenaren de dierenambulance in om de hondjes van verzoekster onder te brengen in het asiel.

18. Na lange tijd wachten, ongeveer één á twee uur komen uiteindelijk een verpleegkundige en psychiater van de GGZ. Verzoekster is dan al wat rustiger en waarschijnlijk is ze moe. De psychiater acht een gedwongen opname niet noodzakelijk en de politieambtenaren vinden dit onbegrijpelijk. De psychiater heeft niet meegemaakt hoe verzoekster zich vlak voor zijn komst heeft gedragen. De politieambtenaren delen aan de psychiater mee dat als verzoekster niet vrijwillig of gedwongen wordt opgenomen, zij wordt

aangehouden voor het slaan en bijten van de politiemensen. Verzoekster kiest vervolgens voor vrijwillige opname.

19. Verzoekster verwijt de politieambtenaren dat zij haar medische zorg hebben onthouden, maar dat is niet zo. Zij hebben een arts laten komen, maar die heeft niks bijzonders aan verzoeksters arm of schouder geconstateerd. Ook is het niet juist dat de politieambtenaren verzoekster in een jas hebben gedrukt waardoor een gat in haar oog is ontstaan. De politieambtenaren hebben verzoekster ook helemaal niet horen klagen over pijn aan haar oog. Dit kwam pas later tijdens de klachtenprocedure naar boven. Er is in het geheel geen ongepast geweld uitgeoefend op verzoekster en ook zijn er geen ongepaste opmerkingen naar haar gemaakt.

IV. Verklaring huisarts

1. Die nacht is rond 03.30 uur een huisarts van de huisartsenpost, mevrouw R., bij verzoekster geweest. In haar waarneembericht aan de huisarts van verzoekster schrijft zij dat verzoekster helemaal doorgedraaid is en dat verzoekster in de handboeien zit omdat ze een politieambtenaar heeft aangevallen.

2. Verder schrijft ze dat de zus van verzoekster zelfmoord heeft gepleegd en dat verzoekster aangeeft dat zij dat ook zou willen. Volgens de arts is er geen gesprek met verzoekster te voeren. Verzoekster wil dat iedereen weggaat en haar met rust laat, terwijl ze ook om hulp vraagt. De arts schrijft ook in haar bericht dat vanwege verzoeksters pijnklachten aan haar linkerschouder de handboeien voor de borst worden omgedaan, maar omdat verzoekster gelijk opstond en begon rond te lopen werden de handboeien weer op de rug omgedaan. Bij het omdoen van de handboeien om de rug, schreeuwt verzoekster dat de politie haar veel pijn doet, terwijl zij bijna niet wordt aangeraakt. De arts schakelt de crisisdienst in ter evaluatie van de zelfmoordwens.

3. Op 23 maart 2009 voert de klachtonderzoeker van de politie een gesprek met deze huisarts. De huisarts vertelt dat verzoekster het niet meer zag zitten. Verzoekster gedraagt zich die nacht agressief tegen de politieambtenaren en de huisarts merkt dat verzoekster alcohol genuttigd heeft. Op een gegeven moment steekt een van de politieambtenaren de telefoon richting de huisarts en verzoekster beweegt snel naar voren en maakt een bijtbeweging naar de politieambtenaar.

4. Omdat verzoekster klaagt dat ze geen gevoel meer heeft in haar handen, worden de handboeien aan de voorzijde omgedaan. Als de handboeien aan de voorzijde zitten, klaagt verzoekster wisselend over pijn aan haar handen en schouder. Verzoekster is agressief en verward. Ze gilt en ze is onrustig. Ze blijft rondlopen en geeft aan dat ze naar de honden wil die in de bijkeuken zitten. Omdat verzoekster onrustig blijft, worden na herhaaldelijk waarschuwen de handboeien weer aan de achterzijde gedaan. Verzoekster geeft daarbij wel pijn aan. Op verzoek van verzoekster heeft de huisarts de handen van verzoekster

onderzocht. De doorbloeding van de handen was normaal, dus de handboeien zaten niet te strak.

5. Omdat verzoekster onrustig blijft, schakelt de huisarts de crisisdienst in met de verwachting dat ze wordt opgenomen. De huisarts geeft aan dat ze in haar korte loopbaan als arts nog nooit zo'n onrustige en verwarde vrouw heeft bezocht en beoordeeld.

6. Verder verklaart de huisarts dat zij die nacht niets heeft waargenomen waaruit zou blijken dat verzoekster ernstig letsel aan haar schouder heeft ondanks het feit dat ze vlak voor het vertrek van de huisarts consequenter begon te klagen over pijn aan haar schouder.

7. De huisarts verklaart ten slotte dat ze niet vindt dat de politieambtenaar naar wie verzoekster een bijtende beweging maakte verkeerd handelde naar verzoekster. Hij was juist erg hulpvol en respectvol naar verzoekster.

V. Verklaring van de verpleegkundige

1. Mevrouw H., verpleegkundige van de GGZ, verklaart dat zij in de carnavalsnacht wordt gebeld door de huisarts. Tijdens het telefoongesprek hoort mevrouw H. verzoekster luid schreeuwen op de achtergrond. Zij schakelt daarom ook een psychiater in om met haar mee te gaan naar verzoekster omdat verzoekster mogelijk in een psychose verkeert en een inbewaringstelling niet uitgesloten is.

2. Bij de aankomst bij verzoekster thuis, treft mevrouw H. daar twee politieambtenaren aan en verzoekster met de handboeien om. Verzoekster is op dat moment redelijk rustig en klaagt over pijn aan haar polsen en schouder. Verzoekster deelt mee reumatisch te zijn. Als ook de psychiater is gearriveerd worden de handboeien afgedaan en vertelt verzoekster haar verhaal.

3. Nadat de politieambtenaren zijn vertrokken, klaagt verzoekster over ernstige pijn aan haar schouder. Verzoekster gaat op zoek naar een mitella om haar linkerarm in te doen. Mevrouw H. acht het niet uitgesloten dat verzoekster al eerder last van haar schouder had en daarom een dergelijk mitella in huis heeft.

4. Verzoekster vertelt mevrouw H. dat haar zus zelfmoord heeft gepleegd en dat ze het daar erg moeilijk mee heeft. Ook klaagt verzoekster over het politieoptreden. Een van de politieambtenaren zou 'wijfie' tegen haar hebben gezegd. Dezelfde politieambtenaar zou ook hebben gezegd dat als ze zelfmoord wilde plegen, zij dat zelf moest weten, maar dat ze dat buiten zijn diensttijd moest doen. Verzoekster zou ook getutoyeerd zijn door de politieambtenaren.

5. Mevrouw H. gaat met verzoekster in een taxi mee naar het ziekenhuis.

6. Op 29 mei 2009 stuurt mevrouw H. haar bevindingen over het bezoek aan verzoekster aan de heer F, van de Medische Adviseurs Rechtsbijstand. In dit bericht schrijft mevrouw H. dat verzoekster tijdens het bezoek vertelde dat zij niet goed raad wist met het overlijden van haar zus. Verzoekster gaf aan dat het leven voor haar op deze manier niet meer hoefde en daarbij gaf ze meerdere keren aan dat als zij een eind zou willen maken aan haar leven, dit dan ook 'goed' zou doen. Mevrouw H. en de psychiater als crisisdienst vonden het nodig om mevrouw voor een tijdelijke periode bescherming te bieden naar aanleiding van de suïcidale uitspraken. Er was op dat moment geen ondersteuning uit haar omgeving.

VI. Verklaringen van de betrokken psychiaters

1. Op 20 maart 2009 voert de klachtonderzoeker van de politie een gesprek met de psychiater, de heer H., die verzoekster tijdens de carnavalsnacht heeft bezocht. Psychiater H verklaart tegenover de klachtonderzoeker het volgende. Op het moment dat de heer H. bij verzoekster aankomt is verzoekster niet agressief. Hij heeft een gesprek met haar, maar hij vindt een gedwongen opname niet noodzakelijk. Verzoekster kiest voor een vrijwillige opname in het ziekenhuis omdat ze anders door de politie wordt aangehouden. Bij brief van 3 augustus 2009 bevestigt hij de verstrekte informatie van mevrouw H. in haar brief van 29 mei 2009 aan de Medische Adviseurs Rechtsbijstand .

2. In het ziekenhuis wordt verzoekster onderzocht door psychiater, de heer W. Hij stuurt op 25 februari 2009 een verslag naar de huisarts van verzoekster. De heer W. schrijft in zijn verslag dat verzoekster een goed verzorgde, welbespraakte en uitgeputte vrouw is. Verzoekster wordt begeleid conform een in overleg met haar en door haar ondertekend behandelplan. Tijdens opname wordt geen psychiatrisch beeld in engere zin geconstateerd. Omdat verzoekster met ontslag wenst te gaan en er geen gevaarscriteria zijn, wordt door de psychiater in goed overleg besloten om verzoekster met ontslag te laten gaan.

VII. Reactie van de korpsbeheerder

1. Op 1 juli 2009 verklaart de korpsbeheerder alle klachten van verzoekster ongegrond. Met de klachtencommissie is hij van mening dat de verklaringen van verzoekster en van de politieambtenaren sterk uiteenlopen. Het is niet duidelijk wat de reden daarvoor is. De klachtencommissie sluit niet uit dat de ingenomen slaappil door verzoekster hierin een rol gespeeld kan hebben. De korpsbeheerder acht de verklaringen van de politieambtenaren het meest aannemelijk en daarom acht hij de klachten ongegrond.

2. Alles overziend is hij van mening dat het een buitengewoon vervelende ervaring voor verzoekster was. Lange tijd in de boeien zitten is vervelend, aldus de korpsbeheerder, maar hij vindt dat de politie niet veel keus had. Verzoekster gedroeg zich agressief en beet zelfs een politieambtenaar. Binnen de mogelijkheden die de politie heeft was het gebruik

van de handboeien niet disproportioneel en de korpsbeheerder hoopt dat verzoekster begrip voor het politieoptreden kan opbrengen.

Oordeel Nationale ombudsman

I. Ten aanzien van het binnentreden

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het huisrecht vindt bescherming in de Grondwet en in internationale verdragen (zie Achtergrond, onder 2. en 3.). Het huisrecht houdt voor politieambtenaren in dat zij buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen niet binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. Dat betekent dat een politieambtenaar zonder machtiging en zonder toestemming van de bewoner een woning slechts mag binnentreden om hulp te verlenen, indien er concrete aanwijzingen zijn dat er ernstig en onmiddellijk gevaar bestaat voor de veiligheid van personen of goederen (artikel 2, derde lid, Algemene wet op het binnentreden, Achtergrond onder 4).

1. Volgens verzoekster zijn de politieambtenaren, tegen haar wil haar huis binnengedrongen terwijl politieambtenaar R. verzoekster achterwaarts door de kamer jaagt. De politieambtenaren hebben daarentegen verklaard dat verzoekster zelf heeft gebeld met de politie en heeft verzocht om de komst van de politieambtenaren. Bij het derde bezoek van de politieambtenaren doet verzoekster gelijk de deur open en loopt de woning in terwijl ze de deur openlaat. De politieambtenaren lopen verzoekster achterna naar binnen en een tijdje later wil verzoekster de politieambtenaren uit haar woning hebben. De Nationale ombudsman is op dit punt van oordeel dat de verklaringen van de politieambtenaren het meest aannemelijk zijn en dat er geen reden is om aan te nemen dat de politieambtenaren verzoeksters woning tegen haar wil zijn binnengedrongen.

2. Hoewel verzoekster de politieambtenaren even later vraagt haar woning te verlaten, doen zij dat niet, in het kader van hun hulpverlenende taak, in afwachting van de komst van een arts. Verzoekster is nogal in de war en heeft de politieambtenaren verteld dat haar zus zelfmoord heeft gepleegd en dat zij dat zelf ook zou willen. Uit de verklaringen van de huisarts en de psychiatrisch verpleegkundige die bij verzoekster thuis zijn geweest blijkt ook dat verzoekster heeft verklaard dat zij zelfmoord zou willen plegen. Het is daarmee aannemelijk dat verzoekster dat daadwerkelijk heeft verklaard en het is daarom begrijpelijk dat de politieambtenaren verzoeksters woning vanwege haar eigen veiligheid niet hebben verlaten.

3. De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat verzoeksters huisrecht in voldoende mate is gerespecteerd en dat derhalve geen behoorlijkheidsvereiste is geschonden

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

2. Ten aanzien van het toegepaste geweld

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het uitoefenen van geweld op iemand betekent een inbreuk op diens lichamelijke integriteit. In artikel 11 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 2.) is het recht op onaantastbaarheid van het lichaam neergelegd. Dit grondrecht brengt mee dat de politie alleen in de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen geweld op iemand mag uitoefenen. In artikel 8 van de Politiewet 1993 (zie Achtergrond, onder 1.) is bepaald dat een politieambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening bevoegd is geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt (proportionaliteitsvereiste) en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt (subsidiariteitsvereiste). Het geweld moet met andere woorden redelijk en gematigd zijn. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf.

1. Verzoekster klaagt erover dat de politieambtenaren buitenproportioneel geweld tegen haar hebben gebruikt waardoor zij blijvend letsel aan haar schouder en haar oog heeft.
2. Het staat vast dat de betrokken politieambtenaren geweld hebben gebruikt om verzoekster in bedwang te houden, door haar van zich af te duwen en haar vast te pakken, in afwachting van de komst van de huisarts en de crisisdienst. Dat wordt door de politieambtenaren ook niet ontkend. Volgens verzoekster is zij met grof geweld op de grond gegooid. Volgens de politieambtenaren is verzoekster gevallen tijdens een worsteling of tijdens deze worsteling naar de grond gebracht. Wat daar ook van zij, verzoekster is in ieder geval, toen de politieambtenaren haar vast wilden pakken en zij zich daartegen verzette, in een worsteling op de grond terecht gekomen en zij heeft daar de handboeien omgekregen.
3. Alle politieambtenaren en de huisarts die bij verzoekster zijn geweest verklaren dat verzoekster door het dolle heen was en zeer agressief was. De verpleegkundige van de GGZ verklaarde dat zij verzoekster hoorde schreeuwen op de achtergrond toen de huisarts haar belde. Verzoekster sloeg, schopte, duwde en beet zelfs een politieambtenaar. Ook de huisarts verklaarde dat verzoekster bijtende bewegingen naar een politieambtenaar maakte. Het is met al deze verklaringen voldoende aannemelijk geworden dat de betrokken politieambtenaren zich in een zeer lastige situatie bevonden. Ze wilden verzoekster helpen vanwege haar eigen veiligheid en hadden daarvoor de hulpverlening ingeschakeld. Deze hulpverlening liet echter lang op zich wachten en terwijl verzoekster steeds agressiever werd, moesten de politieambtenaren met verzoekster in haar huis wachten. De politieambtenaren hebben van alles geprobeerd om verzoekster rustig te krijgen, maar niets hielp. De Nationale ombudsman acht het daarom begrijpelijk dat de politieambtenaren verzoekster onder deze omstandigheden met gepast geweld in

bedwang hebben gehouden. Het geweld was noodzakelijk en stond in een redelijke verhouding tot het doel. De politieambtenaren hebben alleen geweld gebruikt door verzoekster stevig vast te pakken en haar weg te duwen op momenten dat verzoekster de politieambtenaren aanviel. Het gebruikte geweld was daarmee redelijk en gematigd.

4. Door het gebruikte geweld zou verzoekster blijvend oogletsel hebben. Het is echter niet vast komen te staan dat verzoeksters oogletsel ontstaan is door het politieoptreden. Zoals de politieambtenaren hebben verklaard heeft verzoekster in de bewuste nacht geen enkele keer geklaagd over haar oog. Ook is die ochtend in het ziekenhuis niet naar haar oog gekeken. Een maculagat kan ook spontaan optreden vooral bij vrouwen tussen de 60 en 90 jaar. De Nationale ombudsman acht het daarom niet aannemelijk dat verzoeksters oogletsel door het politieoptreden is ontstaan.

5. Het letsel aan verzoeksters schouder is mogelijkerwijs wel door het politieoptreden veroorzaakt, hoewel, gelet op het feit dat verzoekster een mitella in haar woning had, ook mogelijk is dat er al eerder sprake was van schouderletsel. Zoals hierboven echter al omschreven was het politiegeweld noodzakelijk om verzoekster in bedwang te houden. Hoewel de Nationale ombudsman het zeer spijtig acht als daarbij verzoeksters schouder is ontwricht, is hij toch van oordeel dat de politie niet disproportioneel heeft gehandeld.

6. Onder deze omstandigheden concludeert de Nationale ombudsman dat met het politieoptreden en het daarbij gehanteerde geweld verzoeksters grondrecht op de onaantastbaarheid van het lichaam voldoende is gerespecteerd en dat derhalve geen behoorlijkheidvereiste is geschonden.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

3. Ten aanzien van de handboeien

Ook dit onderdeel wordt getoetst aan het bovengenoemde behoorlijkheidvereiste dat grondrechten worden gerespecteerd en in dit geval ook het grondrecht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam.

1. Voor het gebruik van handboeien in het kader van de hulpverlenende taak bestaat geen wettelijke basis. Een inbreuk op voormeld grondrecht zonder dat sprake is van een toereikende wettelijke grondslag is alleen te rechtvaardigen in een situatie van noodtoestand zoals die zich kan voordoen als gevolg van een conflict van rechtsplichten (zie o.a. Nationale ombudsman 2008/246). Het gaat bij een dergelijk conflict om de door de wet beschermde rechten en vrijheden van de burger te respecteren en anderzijds om de plichten die kunnen voortvloeien uit de taak van de politie om hulp te verlenen aan hen die deze behoeven. Voorts doet een noodtoestand zich pas voor indien het beoogde doel de maatregel noodzakelijk maakt en het doel niet (ook) op een andere wijze kan worden

bereikt.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat in deze zaak sprake was van een noodtoestand. Verzoekster vertoonde zeer agressief gedrag, zodat het in het belang van ieders veiligheid noodzakelijk was om in te grijpen. Er was voor de politieambtenaren op een gegeven moment geen andere mogelijkheid meer dan het omdoen van de handboeien. Verzoekster was de hele tijd al agressief en ging ook nog eens een politieambtenaar bijten. Het boeien van verzoekster was daarmee redelijk en noodzakelijk. De politieambtenaren hebben pas op het laatst de handboeien bij verzoekster omgedaan nadat ze alles hadden geprobeerd om verzoekster rustig te krijgen. Het gebruik van de handboeien voldeed daarmee aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. Hoewel de handboeien voor verzoekster extra vervelend waren door haar ontwrichte schouder acht de Nationale ombudsman het niet aannemelijk dat de politieambtenaren daar opzettelijk geen aandacht aan hebben geschonken nu ook de huisarts de ontwrichte schouder niet heeft geconstateerd.

2. In deze bijzondere omstandigheden is de Nationale ombudsman van oordeel dat het grondrecht op de onaantastbaarheid van het lichaam voldoende is gerespecteerd en dat derhalve geen behoorlijkheidsvereiste is geschonden.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

4. Ten aanzien van het vasthouden in huis

Zoals eerder vermeld is het een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Het recht op persoonlijke vrijheid is gewaarborgd in verdragen en artikel 15 van de Grondwet. (zie Achtergrond onder 2.) In de wet is geregeld in welke gevallen de overheid een burger zijn vrijheid mag ontnemen. Dit vereiste brengt met zich mee dat bestuursorganen buiten de bij of krachtens de wet bepaalde gevallen in principe niemand zijn vrijheid mogen ontnemen.

1. Het staat vast dat verzoekster zonder haar instemming door de politieambtenaren in de boeien in haar huis werd gehouden in afwachting van de komst van de hulpverlening. Evenals voor de handboeien bestaat ook voor vrijheidsbeneming in het kader van de hulpverlenende taak van de politie geen wettelijke basis.

2. In dit geval was er zoals eerder is vastgesteld sprake van een noodtoestand. Volgens meerdere personen die in de bewuste nacht bij verzoekster zijn geweest, was verzoekster ernstig in de war en heeft zij meerdere malen verklaard dat zij een einde aan haar leven zou willen maken. Gelet op de veiligheid van verzoekster was het noodzakelijk om met haar (tegen haar wil) in haar woning te blijven. Verder liet de hulpverlening lang op zich wachten waardoor de politieambtenaren niet anders konden dan verzoekster in afwachting van zorg in haar woning houden. De Nationale ombudsman acht het begrijpelijk dat de

politieambtenaren in deze situatie verzoeksters veiligheid hebben laten prevaleren boven haar recht op persoonlijke vrijheid.

3. De Nationale ombudsman is van oordeel dat het grondrecht op persoonlijke vrijheid in deze situatie voldoende is gerespecteerd en dat derhalve geen behoorlijkheidsvereiste is geschonden.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Brabant-Noord, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Brabant-Noord, is niet gegrond.

Onderzoek

Op 17 december 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Brabant-Noord. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de korpsbeheerder, werd een onderzoek ingesteld. In het kader van het onderzoek werd het regionale politiekorps Brabant-Noord verzocht op de klacht te reageren en een paar specifieke vragen te beantwoorden. Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan alle betrokkenen. De reactie van verzoekster gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen. De korpsbeheerder gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Achtergrond

1. Politiewet 1993 (Wet van 9 december 1993, Stb. 724)

Artikel 2:

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

Artikel 8, eerste lid:

"1. De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf."

2. Grondwet

Artikel 11 "Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

Artikel 12 "1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen. "

Artikel 15 "1. Buiten de gevallen bij of krachtens de wet bepaald mag niemand zijn vrijheid worden ontnomen."

3. Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

Artikel 8 "1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen."

4. Algemene wet op het binnentreden

Artikel 2

1. Voor het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is een schriftelijke machtiging vereist, tenzij en voor zover bij wet aan rechters, rechterlijke colleges, leden van het openbaar ministerie, burgemeesters, gerechtsdeurwaarders en belastingdeurwaarders de bevoegdheid is toegekend tot het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner. De machtiging wordt zo mogelijk getoond.

2. Onze Minister van Justitie stelt het model van deze machtiging vast.

3. Een schriftelijke machtiging als bedoeld in het eerste lid is niet vereist, indien ter voorkoming of bestrijding van ernstig en onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen terstond in de woning moet worden binnentreden.

18

2009.11827

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

de Nationale ombudsman